

**O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus
ta'lim vazirligi**

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

«Xizmatlar ko'rsatish, servis va uni tashkil etish» kafedrası

«Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi»

fanidan bakalavriaturaning barcha yunalishlari buyicha ta'lim olayotgan talabalar
uchun amaliy mashg'ulotlariga

Uslubiy ko'rsatma

Kafedra majlisida
(5-sonli bayonnoma
2008 yil) tasdiklangan

SAMARKAND-2009

Uslubiy kursatmalar «Xizmatlar ko'rsatish, servis va uni tashkil etish» kafedrasining dosenti M.Karimov va assistent Sh.M.Karimova tomonidan tayyorlangan.

Institut ukuv uslubiy birlashmasi kengashi tomonidan chop etish uchun tavsiya etilgan. (5-sonli bayonnoma, 2008 yil)

Takrizchilar:

Texnika fanlari nomzodi, dosent **Mo'minov N.N.**

Mukaddima

Amaliy mashgulotlar ukuv jarayonining asosiy buginlaridan biri bulib xisoblanadi. Uning asosiy maksadi, talabalarning ma'ruzalar paytida va ukuv adabiyotlaridan mustakil ravishda ukib urganib kelgan bilimlarini yanada mustaxkamlash va takomillashtirish, bakalavrlarga xar kanday favqulodda vaziyatlardan (tabiiy, texnogen va ekologik) fuqarolarni muxofaza kilish, talofatlanganlarga birlamchi yordam berish, xamda iktisodiyot tarmoklarini va moddiy resurslarini zararlanishdan saklash koidarlari buyicha anik ma'lumotlar berishdan iborat. Undan tashkari talabalarni axoli xarbiy xarakatlar olib borish paytida yoki shu xarakatlar okibatida yuzaga keladigan okibatlaridan ximoyalanish usullariga, boshkaruv, xabar berish va aloka tizimlarini tashkil kilish xamda ularning ishini doimiy shay xolatda saklab turish, xalk xujaligi obyektlarining barkaror ishlashini ta'minlash yuzasidan tadbirlar, kutkaruv va birlamchi tiklov ishlarini utkazish, xarbiy xarakatlar olib borish paytida yoki shu xarakatlar okibatida zarar kurgan xududlarda jamoat tartibini yulga kuyish va saklab turish va xokazoni urganishdan iborat.

Talabalar bunday vazifalarni bajarish uchun amaliy mashgulotlarda iktisodiyot tarmoklarida fuqaro muxofazasi tizimlarini tuza bilishlari, Uzbekiston xududi uchun xarakterli tabiiy ofatlarni, ularni kelib chikish sabablarini, ularni oldindan kursatadigan belgilarini va fuqarolarga xamda atrof muxitga keltiradigan okibatlarini bilishlari, iktisodiyot tarmoklarida kullanadigan kuchli ta'sir etuvchi zaxarli moddalarni va ularning xususiyatlarini, oddiy saklovchi vositalarni tayyorlay bilishlari,

shaxsiy saklovchi vositalardan (protivogazlar, raspiratorlar, tibbiy vositalar) foydalana bilishlari xamda fuqarolarni fuqaro muxofazasiga tayyorlashda tashkil etish koidalarini bilishlari talab etiladi.

«Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» fani buyicha ukuv yuklamasining xajmi oliy ta'lim va favqulodda vaziyatlar vazirligining kursatmasi xamda ushbu fan buyicha tuzilgan ukuv dasturiga kura amaliy mashgulotlar uchun 24 soat ajratilgan.

Xar bir amaliy mashgulot uchun mavzu nomi, rejasi va foydalanadigan adabiyotlar ruyxati keltirilgan bulib, bu esa talabalarni amaliy mashgulotga kelganlarida nazariy bilimga ega bulishlarini ta'minlaydi. Xar bir mavzu 2 akademik soatga muljallangan bulib, xar bir mavzularga doir ukuv kurgazma kurollari, amaliyotda kullaniladigan shaxsiy saklovchi vositalar namunalaridan foydalaniladi.

«Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» ning amaliy mashgulotlarida baxolash uchun ukuv rejasida kursatilgan vaktlarda semestr davomida ikki marotaba joriy baxolash tadbiri utkaziladi. Xar bir baxolash turida fakat utilgan mavzular buyicha test topshiriklari yechiladi. Mustakil ta'lim yunalishida 4 mavzu buyicha konspekt kilib kollekvium topshirishlari lozim.

**«Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi»
fanidan amaliy mashgulotlarning mavzulari**

1-Mavzu-Favqulodda vaziyatlar, uning sababchi omillari va xususiyatlari.

Reja:

1. Favqulodda vaziyatlarning turlari: tabiiy, texnogen va ekologik xarakterdagi falokatlar.
2. Tabiiy, texnogen va ekologik xarakterdagi falokatlarning xarakterli xususiyatlari.
3. Tabiiy, texnogen va ekologik xarakterdagi falokatlarning odamlarga xamda ator-muxitga keltiradigan talafotlari.

Adabiyotlar:

1. Uzbekiston Respublikasi Konuni: «Axolini va xududlarni tabiiy va texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan muxofaza qilish tugrisida» 20.08.1999y
2. Uzbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining Karori:
«Texnogen-tabiiy va ekologik tushdagi favkulotda vaziyatlarning tasnifi tugrisida» 27.10.1998y №455
3. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi Darslik –T.:M.Ch. «Ta'lim manbai» jamiyati 2002.
4. Kurbonov J.M., Fayziyev J.S. Favkulotda vaziyatlarda fuqaro ximoyasi Ma'ruzalar matni. SamKI, 2004. -3-9 betlar
5. Tojiyev N., Ne'matov I., Ilxomov M. Favkulotda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi -T.:Iktisod-Moliya, 2005. -192 b.

2-Mavzu- Fuqaro muxofazasining maksadi, vazifalari, ularning iktisodiyot tarmoklarida xamda SamISI misolidagi tashkiliy strukturalari.

Reja:

1. Xozirgi vaktidagi fuqaro muxofazasining roli va uning vazifalari.
2. Fuqarolarning fuqaro muxofazasi soxasidagi xukuk va majburiyatlari.
3. Fuqaro muxofazasining iktisodiyot tarmoklarida tashkil etilishi.
4. SamISIda fuqaro muxofazasining tuzulishi.

Adabiyotlar:

1. Uzbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni: «Uzbekiston Respublikasi favqulodda vaziyatlar vazirligini tashkil etish tugrisida» 04.03.1996y
2. Uzbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining Karori:
« Uzbekiston Respublikasi favqulodda vaziyatlar vazirligining faoliyatini tashkil etish tugrisida » 10.04.1996, №143
3. Uzbekiston Respublikasi Konuni: «Fuqaro muxofazasi tugrisida», 20.05.2000y
4. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi Darslik –T.: M.Ch. «Ta'lim manbai» jamiyati 2002. 5-8; 17-27 betlar
5. Kurbonov J.M., Fayziyev J.S. Favqulodda vaziyatlarda fuqaro ximoyasi Ma'ruzalar matni. SamKI, 2004. -10-18 betlar
6. Tojiyev N., Ne'matov I., Ilxomov N. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi -T.:Iktisod-Moliya, 2005. -192 b.

7. Ilyosova Z.F. «Favqulodda vaziyatlardan muxofaza kilishning xukukiy asoslari» ma'ruza matni, T.: Universitet, 2001.-32b.
8. Xabibullayev I.X., Shtanko A.G. Fuqaro muxofazasini boshkarish,-T.: Universitet, 2000.- 30b.

3-Mavzu- Zamonaviy kirgin kurollari, ularning ta'sir xususiyatlari va talafotlari.

Reja:

1. Kirgin kurollari xakida tushuncha, yadroviy kurollar va ularning xususiyatlari.
2. Kimyoviy kurollarning turlari va xususiyatlari.
3. Biologik kurollar va ularning xususiyatlari.
4. Oddiy xujum vositalari.

Adabiyotlar:

1. Ilyosova Z. F. Xorijiy mamlakatlarda axolini va xududlarni favqulodda vaziyatlardan muxofaza kilish yullari-T.: Universitet, 2000-45b.
2. Uzbekiston Respublikasining Konuni: Radiasiyaviy xavfsizlik tugrisida» 31.08.2000y.
3. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. Favkulotda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi Darslik –T.: M.Ch. «Ta'lim manbai» jamiyati 2002.
4. Kurbonov J.M., Fayziyev J.S. Favqulodda vaziyatlarda fuqaro ximoyas Ma'ruzalar matni. –SamKI, 2004.-19-23betlar
5. Tojiyev N., Ne'matov I., Ilxomov N. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi -T.:Iktisod-Moliya, 2005. -192 b.

4-Mavzu- Uzbekistonda kuzatiladigan tabiiy ofatlar va ularning okibatlari

Reja:

1. Tabiiy ofatlar xakida ma'lumot.
2. Yer silkinishi va uning okibatlari.
3. Imoratlarga, inshootlarga yer silkinishining ta'siri va xususiyatlari.
4. Suv toshkini va uning talafotlari.
5. Yer surulishi, uning sabablari va talafotlari.
6. Kuchli shamol, kurgokchilik va uning okibatlari.
7. Sel, uning xususiyatlari va talafotlari.
8. Tabiiy ofatlarda fuqarolarning xatti-xarakatlari.

Adabiyotlar:

1. Uzbekiston Respublikasi Konuni: «Axolini va xududlarni tabiiy va texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan muxofaza qilish tugrisida» 20.08.1999y
2. Uzbekiston Respublikasining Vazirlar Maxkamasining Karori: «Uzbekiston Respublikasi favqulodda vaziyatlarda ularni oldini olish va xarakat qilish davlat tizimi tugrisida» 23.12.1997 №558
3. Uzbekiston Respublikasining Vazirlar Maxkamasining Karori: «Uzbekiston Respublikasi axolisini favqulodda vaziyatlardan muxofaza qilishga tayyorlash tartibi tugrisida» 07.10.1998y №427
4. Uzbekiston Respublikasining Vazirlar Maxkamasining Karori: «Toshkin va sel okimlari, kuchki xodisalarining oldini olish va

ularning okibatlarini tuzatish chora tadbirlari tugrisida»
16.03.2001y №132

5. Shodimetov Yu.Sh. Tabiiy muxitni muxofazalashning geoeologik asoslari. –T.: Uzbekiston. 1999y.
6. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. «Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» Darslik –T.: M.Ch. «Ta'lim manbai» jamiyati 2002.-52-80 betlar
7. Kurbonov J.M., Fayziyev J.S. Favqulodda vaziyatlarda fuqaro ximoyasi Ma'ruzalar matni.- SamKI, 2004.-47-50 betlar
8. Tojiyev N., Ne'matov I., Ilxomov N. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi -T.:Iktisod-Moliya, 2005. -192 b.

5-Mavzu- Texnogen tusdagi favqulodda vaziyatlar va ularning okibatlari.

Reja:

1. Ishlab chikarish jarayonlaridagi avariyalar.
2. Tez ta'sir etuvchi zaxarli moddalar bilan shikastlanganda xalkning xatti-xarakatlari.
3. Avariya va fojiali xodisalarni keltirib chikaradigan omillar.

Adabiyotlar:

1. Uzbekiston Respublikasi Konuni: «Axolini va xududlarni tabiiy va texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan muxofaza kilish tugrisida» 20.08.1999y

2. Uzbekiston Respublikasining Vazirlar Maxkamasining Karori:
«Uzbekiston Respublikasi favqulodda vaziyatlarda ularni oldini olish va xarakat kilish davlat tizimi tugrisida» 23.12.1997 №558
3. Uzbekiston Respublikasining Vazirlar Maxkamasining Karori:
«Toshkin va sel okimlari, kuchki xodisalarining oldini olish va ularning okibatlarini tuzatish chora tadbirlari tugrisida» 16.03.2001y №132
4. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi Darslik –T.: M.Ch. «Ta'lim manbai» jamiyati 2002.-81-94 betlar
5. Kurbonov J.M., Fayziyev J.S. Favqulodda vaziyatlarda fuqaro ximoyasi Ma'ruzalar matni.- SamKI, 2004.-51-59 betlar
6. Tojiyev N., Ne'matov I., Ilxomov N. «Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» -T.:Iktisod-Moliya, 2005. -192 b.

6-Mavzu- Radiasiyaviy va kimyoviy xolatlarni aniklash va baxolash.

Reja:

1. Radiasiyaviy xolat tushunchasi va uni aniklash.
2. Kimyoviy xolatni aniklash va baxolash.
3. KTZM kulaniladigan obyektlardagi avariya kimyoviy xolatni baxolash.
4. Shaxsiy dozimetrlar jamlamalarining asosiy texnik ma'lumotlari va vazifalari.
5. Kimyoviy razvedka asboblari.
6. Xavodagi zaxarli moddalarni aniklash.
7. Zaxarli moddalarni tuprok va sochiluvchi materiallarda aniklash.

8. Joylarda, kiyimlarda va xar xil predmetlarda zaxarli moddalarni aniklash.
9. Medesina-veterenariya xizmatlari kimyoviy razvedka asbobi (PXR-MV).

Adabiyotlar:

1. Uzbekiston Respublikasi Konuni: «Radiasiyaviy xavfsizlik tugrisida» 2000y 30 avgust.
2. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi. Darslik –T.: M.Ch. «Ta'lim manbai» jamiyati 2002.-95-119 betlar
3. Kurbonov J.M., Fayziyev J.S. Favqulodda vaziyatlarda fuqaro ximoyasi . SamKI, 2004.-24-31 betlar.
4. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi -T.:Iktisod-Moliya, 2005. -192 b.

7-Mavzu- Fuqarolarni favqulodda vaziyatlardan muxofaza qilish tadbirlarini rejalashtirish.

Reja:

1. Axolini va xududlarni muxofaza kilish tadbirlari rejasi, ularning tuzilish tartibi va kerakli dastlabki ma'lumotlar.
2. Fuqaro muxofazasi rejalariga kuyiladigan asosiy talablar.

Adabiyotlar:

1. Xabibullayev I.X., Shtanko A.G. «Axoli va xududlarni favkulotda vaziyatlardan muxofaza kilish tadbirlarini rejalashtirish» T.:Universitet, 2000-24b.

2. Tojiyev N., Ne'matov I., Ilxomov N. «Favkulotda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» -T.:Iktisod-Moliya 2005y. -192 b.

8-Mavzu- Fuqarolarni muxofaza kilishning uslubiyatlari va xususiyatlari.

Reja:

1. Favqulodda vaziyatlarda fuqarolarni saklashning usullari, ularning farki, afzallik tomonlari.
2. Favqulodda vaziyatlarda fuqarolarni xar bir saklash omiliga kuyiladigan talablar.
3. Fuqarolarni ximoya inshootlarida muxofaza kilish

Adabiyotlar:

1. Maksudxonova O.X. Fuqaro muxofazasini boshkarishning iktisodiy omillari-T.:Universitet, 2000-29b.
2. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi Darslik –T.: M.Ch. «Ta'lim manbai» jamiyati 2002.-120-130 betlar
3. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. «Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» -T.:Iktisod-Moliya,2005. -192 b.

9-Mavzu- Shaxsiy vositalar yordamida fuqarolarni saqlash

Reja:

1. Fuqarolarni saklashning shaxsiy vositalari, ularning turlari, markalari, saklash darajalari va ishlatish tartiblari.
2. Oddiy saklovchi vositalarni tayyorlash va ularning germetikligini oshirish.

3. Shaxsiy saklovchi vositalardan foydalanish tartib koidalari.
4. Ozik-ovkat, suv, don va uy xayvonlarini zararlanishdan saklash

Adabiyotlar:

1. Xabibullayev I.X., Soatov Z.T., Jumanov J.X. Favqulodda vaziyatlar sharoitida fuqaro muxofazasi kuchlarini moddiy-texnik ta'minlash-T.:Universitet,2000-20b.
2. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomiov M. « Favkulotda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» darsligi –T.: M.Ch. «Ta'lim manbai» jamiyati 2002.-131-140 betlar
3. Tojiyev N., Ne'matov I., Ilxomov N. «Favkulotda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» -T.:Iktisod-Moliya 2005y. -192 b.

10-Mavzu- Favqulodda vaziyatlarda iktisodiyot tarmoklarida kutkaruv va birlamchi tiklash ishlarini tashkil etish.

Reja:

1. Xar kanday favkulotda vaziyatlarda kutkaruv va birlamchi tiklov ishlarining tashkiliy asoslari
2. KBTI ishlarini shikastlangan uchokda olib borish usullari.
3. Zararlangan materiallarga maxsus kayta ishlov berish.
4. Ish joylarini, uylarni, ozik-ovkatlarini zarasizlantirish.
5. Tabiiy ofat avariya va fojialarda talafot kurganlarga tibbiy yordam tashkil etish

Adabiyotlar:

1. Yenikejev M.V., Raxmonov I.R. Axoli va xududlarni favkulotda vaziyatlardan muxofaza kilishni tibbiy ta'minlash.-T.: Universitet, 2000-32b.
2. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. «Favkulotda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» -T.:Iktisod-Moliya,2005. -192 b.
3. Kurbonov J.M., Fayziyev J.S. Favqulodda vaziyatlarda fuqaro ximoyasi Ma'ruzalar matni.-SamKI, 2004-74-83 betlar

11-Mavzu- Favkulotda vaziyatlarda iktisodiyot tarmoklarining barkarorligini ta'minlash.

Reja:

1. Favqulodda vaziyatlarda iktisodiyot tarmoklarining barkarorligi.
2. Favqulodda vaziyatlarda iktisodiyot tarmoklarining ta'minlash uslublari.
3. Iktisodiyot tarmoklarining barkaror ishlashini oshirish omillari

Adabiyotlar:

1. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. «Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» -T.:Iktisod-Moliya,2005. -192 b.
2. Yunusov M.Yu., Xatamov A.T. Fuqaro muxofazasining muxandislik-texnik tadbirlari-T.:Universitet, 2001,-32b.
3. Yunusov M.Yu., Kratov A.I., Xatamov A.T. Xalk xujaligi obyektlari va ishlab chikarish tarmoklarini barkarorligini oshirish-T.:Universitet, 2001-36b.

4. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomiov M. « Favkulotda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» darsligi –T.: M.Ch. «Ta'lim manbai» jamiyati 2002.-161-169 betlar

12-Mavzu- Aholini, FVDT kuch va vositalarini favqulodda vaziyatlarga tayyorlash

Reja:

1. Axolini, FVDT kuch va vositalarini FV ruxida muxofazaga tayyorlash
2. Fuqarolar muxofazasining Amaliy mashg'ulotlarini tayyorlash va utkazish.

Adabiyotlar:

1. Uzbekiston Respublikasining Vazirlar Maxkamasining Karori: «Uzbekiston Respublikasi axolisini favqulodda vaziyatlardan muxofaza kilishga tayyorlash tartibi tugrisida» 07.10.1998y №427
2. Xabibullayev I., va boshkalar Ta'lim tizimida fuqaro muxofazasi soxasi buyicha fanlarni ukitish konsepsiyasi-T.: Universitet, 2001-16b.
3. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi -T.:Iktisod-Moliya,2005. -192 b.
4. Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomiov M. « Favkulotda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi» darsligi –T.: M.Ch. «Ta'lim manbai» jamiyati 2002.-170-181 betlar

Adabiyotlar ruyxati:

1. Uzbekiston Respublikasi konstitusiyasi.-T.:Uzbekiston,1992 .
2. I.A. Karimov. Uzbekiston XXI asr busagasida. xavfsizlikka taxdid, barkarorlik shartlari va tarakkiyot kafolatlari.-T.: Uzbekiston, 1997.
3. I.A. Karimov. Adolatli jamiyat sari.-T.:Uzbekiston, 1998
- 4.I.A. Karimov. Uzbekiston XXI asrga intilmokda.-T.: Uzbekiston, 1999 .
5. Uzbekiston Respublikasi Konunlari:
 - a) «Axolini va xududlarni tabiiy va texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan muxofaza kilish tugrisida»-T.: Shark, 1999-32 b.
 - b) «Gidrotexnik inshootlarning xavfsizligi tugrisida», 1999yil 20 avgust.
 - v) «Fuqaro muxofazasi tugrisida» 2000 yil 26 may
 - g) «Radiasiyaviy xavfsizlik tugrisida» 2000 yil 30 avgust
 - d) «Terrorizmga karshi kurash tugrisida» 2000 yil 15 dekabr
6. Uzbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni: «Uzbekiston Respublikasi favqulodda vaziyatlar vazirligini tashkil etish tugrisida»1996yil 4 mart
7. Uzbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining Karorlari:
 - a) 1996 yil 11 apreldagi 143-sonli «Uzbekiston Respublikasi favqulodda vaziyatlar vazirligini tashkil etish tugrisida»

b) 1997 yil 23 dekabrda 558-sonli «Uzbekiston Respublikasi favqulodda vaziyatlarda ularning oldini olish va xarakat qilish davlat tizimi to'g'risida»

v) 1998 yil 7 oktyabrda 427-sonli «Uzbekiston Respublikasi axolisini favqulodda vaziyatlardan muxofaza qilishga tayyorlash tartibi to'g'risida»

g) 1998 yil 27 oktyabrda 455-sonli «Texnogen, tabiiy va ekologik tushdagi favqulodda vaziyatlarini tasnifi to'g'risida»

d) 2001 yil 16 martda 132-sonli «Toshkin va sel okimlari, kuchli xodisalarining oldini olish va ularning okibatlarini tugatish chora tadbirlari to'g'risida»

ye) 1996 yil 18 yanvarda 32-sonli «Uzbekiston Respublikasida odamlar va xayvonlarning kuturishi kasalligiga karshi kurashni kuchaytirish chora-tadbirlari to'g'risida»

8) **Yenikejev M.V.**, Raxmonov I.R. «Axoli va xududlarni favqulodda vaziyatlardan muxofaza qilishni tibbiy ta'minlash.»-T.: Universitet, 2000-32b.

9) Ilyosova Z. F. Xorijiy mamlakatlarda axolini va xududlarni favqulodda vaziyatlardan muxofaza qilish yullari-T.: Universitet 2000y-45b.

10) Ilyosova Z.F. Favqulodda vaziyatlardan muxofaza qilishning xukukiy asoslari ma'ruza matni.-T: Universitet, 2001.-32b

11) Maksudxonova O.X. Fuqaro muxofazasini boshkarishning iktisodiy omillari-T.:Universitet, 2000-29b.

12) Xabibullayev I.X., Soatov Z.T., Jumanov J.X. Favqulodda vaziyatlar sharoitida fuqaro muxofazasi kuchlarini moddiy-texnik ta'minlash-T.:Universitet,2000-20b.

13) Xabibullayev I.X., Shtanko A.G. Fuqaro muxofazasini boshkarish,-T.: Universitet,2000.-30b.

14) Xabibullayev I.X., Shtanko A.G. Axoli va xududlarni favqulodda vaziyatlardan muxofaza kilish tadbirlarini rejalashtirish T.:Universitet, 2000-24b.

15) Xabibullayev I., va boshkalar Ta'lim tizimida fuqaro muxofazasi soxasi buyicha fanlarni ukitish konsepsiyasi-T.: Universitet, 2001-16b.

16) Yunusov M.Yu., Krotov A.I., Xatamov A.T. Xalk xujaligi obyektlari va ishlab chikarish tarmoklarini barkarorligini oshirish-T.:Universitet, 2001-36b.

17) Yunusov M.Yu., Xatamov A.T. Fuqaro muxofazasining muxandislik-texnik tadbirlari-T.:Universitet, 2001, 32b.

18) Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi Darslik –T.: M.Ch. «Ta'lim manbai» jamiyati 2002.-224 bet.

19) Tojiyev M., Ne'matov I., Ilxomov M. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muxofazasi -T.:Iktisod-Moliya,2005. -192 b.

20) Kurbonov J.M., Fayziyev J.S. Favqulodda vaziyatlarda fuqaro ximoyasi Ma'ruzalar matni SamKI,2004-112 b.

Samarqand, Samarqand
Iqtisodiyot va servis instituti.
Institut bosmoxonasi, Shohrux
ko'chasi, 60

№

